# Nr 451

**av herr Engström m. fl.**
**om obligatorisk förmedling av nyproducerade och ledigblivna lägenheter genom kommunal bostadsförmedling.**

Fortfarande är antalet bostadssökande stort. Väntetiderna för de köande hos bostadsförmedlingarna är långa. Det är dock allmänt bekant att de bostadssökande som kan lägga en oftast betydande summa »under bordet» praktiskt taget omgående kan få sin bostadsfråga löst. Tidningarnas annonssidor röjer denna trafik av bostadsförmedlare. Det rör sig härvidlag inte enbart om enskilda uthyrare utan också om mindre nogräknade uthyrningsbyråer.

Under en följd av år har den kommunistiska riksdagsgruppen föreslagit införandet av lag om obligatorisk kommunal bostadsförmedling. Tyvärr har förslagen blivit avvisade. 1962 års bostadsförmedlingsutredning radade upp en mängd invändningar mot införandet av obligatorisk bostadsförmedling. Det skulle — hävdade utredningen — kräva en mycket omfattande och betydande kontrollapparat. Sådana invändningar kan enligt vår mening inte anses vara hållbara. Lagstiftningen innehåller en mängd bestämmelser, vilka allmänt bedömes vara nödvändiga, men som också kräver kontroll av efterlevnaden. Den väsentliga frågan är om det finns sakligt bärande skäl för en lagstiftning. Skälen är både många och sakligt starka för en sådan lagstiftning när det gäller förmedling av något så väsentligt för de enskilda människorna som *bostaden*.

De privata bostadsförmedlingarna inrymmer en klart asocial tendens med hyresocker, svart börs och fullständig frånvaro av social bedömning. De tar inte ringaste hänsyn till turordning eftersom det alltigenom är fråga om ett penningförhållande, som bestämmer vem som skall tilldelas en ledig bostad. Unga familjer som önskar bilda familj och inte vill finna sig i de långa och många årens väntetid i bostadskön anstränger sig oftast vida över det ekonomiskt tillrådliga för att kunna förverkliga familjebildandet och få en egen bostad. Den, som vid byte av anställnings- och bostadsort inte kan påräkna med den nya anställningen förbunden tjänstebostad eller exempelvis dra fördel av den lägenhetskvot som står till AMS förfogande, hamnar i precis samma situation.

Naturligtvis är detta ett både ovärdigt och orimligt förhållande. Det är också helt logiskt om jämförelse göres med beslutet vid 1970 års höstriksdag om straffskärpning för den som i förvärvssyfte bedriver

arbetsförmedling. Att förmedla arbetsanställning — eller bedriva »uthyrning» av arbetskraft — vid sidan av den offentliga arbetsförmedlingen (eller i fall då dispens för sådan givits) kan medföra upp till sex månaders fängelse. Men enskilda och uthyrningsbyråer får hållas med sin verksamhet att förmedla lediga lägenheter, varvid den bostadssökande när det blir tal om kontraktsskrivning först måste lägga en oftast stor summa pengar på (eller »under») bordet. Denna inkonsekvens i lagstiftningen bör inte bibehållas.

Det tillskott av lägenheter, nu uthyrda vid sidan av den kommunala bostadsförmedlingsverksamheten, som genom lag om obligatorisk bostadsförmedling skulle komma att förmedlas av denna är en stor vinst väl värd eventuella »olägenheter». Fördelarna med en ordning som begränsar och på sikt avskaffar det nuvarande i speciellt tätortsområdena florerande och oefterrättliga tillståndet beträffande lägenhetsuthyrningen är klart överlägsna »besvären» med kontrollåtgärder.

Vad som kräves är i första hand att lagfästa, att de kommunala bostadsförmedlingarna skall förmedla alla inom området nyproducerade och ledigblivna lägenheter. Bestämmelserna enligt 1967 års hyreslag stipulerar visserligen att »ej må någon mottaga, träffa avtal om eller begära gottgörelse av hyressökande för anvisning av lägenhet — — —». Men utan en lag om obligatorisk kommunal bostadsförmedling respektive straffbestämmelse för överträdelse får dessa bestämmelser inte erforderlig effekt.

En annan företeelse är tilltag från en del husägares sida, att under föregivande av att bygga bostäder inrätta »pensionatsrörelse», varigenom väsentligt högre hyresuttag kommer i fråga. Sådan verksamhet bör stävjas.

Med stöd av det anförda föreslås

att riksdagen måtte fatta beslut om

att de kommunala bostadsförmedlingarna skall förmedla alla inom området nyproducerade och ledigblivna lägenheter; samt

att hos regeringen hemställa om utarbetandet av förslag till erforderlig lagtext härom, som snarast förelägges riksdagen för beslut.

Stockholm i januari 1971

BROR ENGSTRÖM (vpk)

LARS WERNER (vpk)
i Tyresö

LARS-OVE HAGBERG (vpk)

SUNE OLSSON (vpk)
i Stockholm

GUVOR RYDING (vpk)

JOHN MAGNUSSON (vpk)
i Kristinehamn

NILS BERNDTSON (vpk)
i Linköping

BERTIL MÅBRINK (vpk)